

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตร
เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 จากวิทยาลัยการสาธารณสุข
4 แห่งคือ วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคกลาง จังหวัดชลบุรี วิทยาลัยการสาธารณสุข
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้ จังหวัดยะลา
และวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาใน
ปีการศึกษา 2527 - 2528 ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุง
หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใหม่ประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมี
รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรเจ้าพนักงาน
สาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตร
เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
เจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 จากวิทยาลัยการสาธารณสุข
ภาคทั้ง 4 ภาค ในปีการศึกษา 2527 - 2528 และปฏิบัติงานอยู่ตามสถานบริการ
สาธารณสุขต่าง ๆ จำนวน 425 คน ซึ่งได้มาจากขั้นตอนในการเลือกดังนี้

$$\text{การคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร } N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ต่อจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร มีจำนวนครอบคลุมผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาของแต่ละวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 จากวิทยาลัยการสาธารณสุขภาคทั้ง 4 แห่ง และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาลัยการสาธารณสุข	ปีการศึกษา		รวมจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง
	2527	2528		
ภาคกลาง จังหวัดชลบุรี	194	91	285	91
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ				
จังหวัดขอนแก่น	208	204	412	132
ภาคใต้ จังหวัดยะลา	125	154	279	90
ภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก	179	171	350	112
รวม	706	620	1,326	425

2. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 425 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 ศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ระดับตำบล (สถานีอนามัย) พ.ศ. 2528 และศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สอบถามจาก อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยการสาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนในการสร้างหลักสูตร ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 เพราะ แนวทางในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 มีรายวิชาต่าง ๆ ที่มุ่งฝึกทักษะ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานสาธารณสุข ในการศึกษาค้นคว้าค้นคว้า จึงสร้างเครื่องมือ เพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อจากนั้น ผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

2. ศึกษางานวิจัย หนังสือ บทความ และวารสารต่าง ๆ ที่กล่าวถึงปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ และความคิดเห็นของผู้สำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของเจ้าพนักงาน สาธารณสุขจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรเจ้าพนักงาน สาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 ซึ่งเป็นประชากรที่มีคุณสมบัติ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะทำการวิจัย เพื่อให้ประชากรเหล่านี้ตรวจสอบ ในด้านสื่อความหมาย รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวกับการออกแบบสอบถามในข้อคำถาม ในข้อ คำถามเรียงความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษามีต่อการปฏิบัติงานในด้านความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มนุษยสัมพันธ์ รวมทั้ง ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 ของ วิทยาลัยการสาธารณสุข เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างข้อคำถาม จากนั้นผู้วิจัยขอ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อออกแบบสร้างแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น

3. ร่างแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับบันทึกและบันทึกปัญหา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 แบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา แบบสอบถามชุดนี้มี

3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สํารวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบคำถามปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 2 สํารวจความคิดเห็นที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended) แบ่งเป็น 3 หัวข้อย่อยคือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 สํารวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงานอนามัย) พุทธศักราช 2525 เป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) และคำถามปลายปิด (Close Ended) ชนิดให้เลือกตอบตามลำดับก่อนหลัง (Ranking of Item) และเป็นคำถามแบบปลายเปิด รวมอยู่ด้วย แบ่งเป็น 3 หัวข้อย่อยคือ ความเหมาะสมรายวิชาในหมวดวิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร และความรู้ที่ได้รับ และการใช้ประโยชน์จากการเรียนในหมวดวิชาชีพ

3.2 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สํารวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลบางประการเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นคำถามแบบให้เติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ และแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

4. นำแบบสอบถามตามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไข และนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมทั้งคําานเนื้อหา และการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมาย เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้คัดเลือกรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปี 2527 - 2528 จากฝ่ายพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรมกองฝึกอบรม สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จากการตรวจสอบทราบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละคนปฏิบัติงานอยู่ที่จังหวัดอะไร ส่วนรายละเอียดสถานบริการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานแน่นอนนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ในกรณีนี้ผู้วิจัยจึงแยกกลุ่มตัวอย่างตามที่เลือกได้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และส่งแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างและผู้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง ไปถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดต่าง ๆ ตามที่จำแนกได้ รวมทั้งสิ้นจำนวนอย่างละ 425 คนเท่านั้น โดยส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งจดหมายขอความร่วมมือไปควยให้ระยะเวลาในการตอบ 20 วัน และอีก 3 วันต่อมา หลังจากส่งแบบสอบถามผู้วิจัยมีจดหมายขอความร่วมมือในการกระจายแบบสอบถามไปถึง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในส่วนสาธารณสุขระดับจังหวัด เมื่อถึงเวลาที่กำหนด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากผู้สำเร็จการศึกษา 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.89 และได้รับจากผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 304 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.53

โดยที่ผู้วิจัยทราบว่าในบางจังหวัดสถานบริการอยู่ห่างไกลจากชุมชนมาก อาจทำให้การส่งแบบสอบถามกลับคืนมาล่าช้าได้ จึงรออีก 10 วัน ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้สำเร็จการศึกษาอีก 89 ฉบับ รวมเป็นแบบสอบถามที่ได้รับจำนวนทั้งสิ้น 386 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยได้ 380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.41 ส่วนของผู้บังคับบัญชาได้รับอีก 84 ฉบับ รวมเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดจำนวน 386 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาใช้ในการวิจัยได้ 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.11 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย 425 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ให้นำหน้าความคิดเห็นในแต่ละรายการ แล้วหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อคิดเห็นอื่น ๆ แบบปลายเปิด ใช้วิธีสรุปเรียงลำดับความสำคัญตามความดีของความคิดเห็น

3. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรเจ้าพนักงาน สาธารณสุข (พนักงานอนามัย พุทธศักราช 2525) วิเคราะห์เสนอเป็น 3 ส่วนคือ

ก. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาชีพ วิเคราะห์ โดยแจกแจงความดีในรูปตาราง เป็นอัตราส่วนร้อยละ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากข้อคำถามที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้สรุปเรียงตามลำดับความสำคัญตามความดีของความคิดเห็น

ข. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย การสาธารณสุข วิเคราะห์โดยแจกแจงความดีในรูปตาราง เป็นอัตราส่วนร้อยละ และให้คะแนนความคิดเห็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากข้อคำถามที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้สรุปเรียงความสำคัญตามความดีของความคิดเห็น

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับและการใช้ประโยชน์จาก วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาชีพ วิเคราะห์โดยแจกแจงความดีในรูปตาราง เป็นอัตราส่วน ร้อยละ (ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากข้อคำถามแบบปลายเปิด ใช้สรุปเรียง ลำดับความสำคัญตามความดีของความคิดเห็น)

การให้นำหน้าคะแนน

การให้นำหน้าคะแนนจะมีลักษณะดังนี้

คะแนน 4	เมื่อตอบช่วง	ดีมาก, มากที่สุด
คะแนน 3	เมื่อตอบช่วง	มาก, มาก
คะแนน 2	เมื่อตอบช่วง	พอใช้, น้อย
คะแนน 1	เมื่อตอบช่วง	ควรปรับปรุง, น้อยที่สุด

การตีความหมายค่าเฉลี่ย

3.51 - 4.00 แสดงว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานในค้ำต่าง ๆ คีมากที่สุด หรือได้รับความรู้จากการศึกษามากที่สุด หรือนำความรู้จากหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากที่สุด

2.51 - 3.50 แสดงว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานในค้ำต่าง ๆ คี หรือได้รับความรู้จากการศึกษา คี หรือนำความรู้จากหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน คีที่สุด

1.51 - 2.50 แสดงว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานในค้ำต่าง ๆ พอใช้ หรือได้รับความรู้จากการศึกษาน้อย หรือนำความรู้จากหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน คีน้อย

1.00 - 1.50 แสดงว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานในค้ำต่าง ๆ ควรปรับปรุง หรือได้รับความรู้จากการศึกษาน้อยที่สุด หรือนำความรู้จากหมวดวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน คีน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ค้ำร้อยละ หาได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ของทั้งหมด}}$$

2. ค้ำมัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) หาได้จากสูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

---

¹ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์,
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล, 2525) หน้า 94.

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานหาได้จากสูตร²

$$SD. = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ SD. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $N \sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความถี่เห็นทั้งหมดยกกำลัง 2
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลัง 2
 N แทน จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

² George A Ferguson, Statistical Analysis in Psychology and Education. 3rd ed. (New York : Mc Graw - Hill Book Co., 1976), p. 64.